

Sámi allaskuvlla strategiijaplána 2012–2016

Sámi allaskuvla
Sámi University College

Višuvdna: Čehppodat servodaga várás

Sámi allaskuvla

- lea njunuš alit dási oahppo- ja dutkan-ásahus Sámis ja eamiálbmot máilmmis,
- bargá ovttas sámi servodagain, erenoamážit nuoraiguin, seailluhit ja ovddidit sámegeala, árbevieruid, ealáhusaid, dieđuid ja máhtuid,
- doarju sámi servodaga ovdáneami seammaárvosažžan stuoraservodagain.

Sámi allaskuvlla árvvut

- rabas
- ođasmahtti
- dásseárvosaš
- berošteaddji
- luohtehahtti
- čohkkejeaddji

Erenoamaš
čehppodat oahpuin
ja dutkamis

Buorre biras
oahppat ja
bargat

Čehppodat
servodaga
várás

Rájáid
rásttildeaddji
allaskuvla

Gulahallan ja
vuorrováikkuhus
servodagain

Sámi allaskuvla, nana sámi máhtto- ja diehtoguovddáš

Sámi allaskuvla (SA) lea sámegiela máhtto- ja diehtoásahus mii áhahuvvui 1989:s gokčat sámi servodaga oahppodárbbuid. Sámi Instituhtta, mii cegejuvvui 1973:s sámi kulturpolitihkalaš doaimmaid boadusin Davviriikkain, laktojuvvui Sámi allaskuvlii 2005:s. Sámi servodaga dárbu iežas dutkan- ja alitoahppoásahussii lea vuolggahan Sámi allaskuvlla ovdáneami.

SA lea eamiálbmotásahus, mii bargá ovtta sihke sámi ja eará servodagai- guin. Vuorrováikkuhus servodagain lea allaskuvlla dovdomearka eamiálbmot- áhahussan. Vuorrováikkuhus mearkkaša allaskuvlla ja servodaga gaskavuoda, mas nubbi osassebealli váikkuha nubbái.

Sámi allaskuvllas lea miehtá Sámi ja eamiálbmot perspektiiva oahpuin, dutka- mis ja gaskusteamis. Doaimmaid plánemis ja vuoruhemiin allaskuvla árvvoštallá ávkki

vuosttažettiin sámi servodaga ovdáneap- mái ođđa áiggis iežas kulturárbbi vuodul ja seammaárvosážžan stuoraservodagain.

Sámi allaskuvla lea vuodđudeami rájes dihtomielaláčat bargan joksat dieđalaš allaskuvlla dási. 2012:s Sámi allaskuvllas leat guokte MA-oahpu, golbma BA-oahpu ja golbma profeshuvdnaoahpu. Oahppo- surggiid gaskkas leat ee. sámegiella, duodji, sámi oahpaheaddjeoahput, boazo- doallu ja journalistihkka. Sámi kultuvra ja árbevirolaš dieđut ja máhtut leat oassin allaskuvlla oahpuin. Strategiija-áigodagas SA áigu nannet áhahuvvon oahpuid. SA áigu ovddidit maiddá ođđa oahppopro- grámmaid, erenoamážit MA- ja Phd-dási oahpuid, mat sihkkarastet studeanttaid stuorat rekruterenvuodu ja dorjot alla- skuvlla ulbmila šaddat dieđalaš allaskuvlan. SA dutkan- ja ovddidandoaimmat sihkka-

rastet dieđalaš allaskuvlla dási joksama.

Strategiija-áigodagas allaskuvla áigu nannoseappot ja beaktileappot ásaht oahpahan- ja dutkandoaimmaidis miehtá Sámi. Sámi allaskuvla lea riikkarájáid rasttildeaddji allaskuvla. Bargit ja studeanttat bohtet buot njealji riikkas gos sámít ássat ja maiddá eará riikkain. Ovttasbargu riikkarájáid rastá lea allaskuvlla árgabeaivi oahpahas, dutkamis, hálddašeamis, gaskkusteamis, ja studeanttaid ja bargiid lonohallamis.

Sámegiella lea allaskuvlla doaimma guovddážiis. Allaskuvla lea mánggagielat

ásahus, man váldogiellan lea davvisámegiella. Bargit ja studeanttat atnet beaivválaččat maiddá eará sámegiellaid ja mánga eanetlogu giela. Strategiija-áigodagas allaskuvla háliida láchit arenaid maiddá eárgo davvisámegiela geavaheapmái ja oahpamii. Sámi allaskuvla áigu nannet Sámi lohanguovddáža, mii bargá njálmmálaš ja čálalaš sámegiela ovddidemiin ja lea 2012 rájes oassi allaskuvlla vuogádagas.

WINHEC dohkkehii SA eamiálbmotásahussan jagi 2008. Allaskuvla lea aktiivvalaš miellahttoásahus WINHEC ja UArctic fierpmádagain ja vuorua eami-

Sámi allaskuvla juogada WINHEC-ásahusaiguin oktasaš višuvnna:
“We share the vision of Indigenous Peoples of the world united in the collective synergy of self determination through control of higher education.”

álbmotovttasbarggu. SA bargá beaktilit eará ášahusaiguin riikkaidgaskasaš ja našunála dásis.

Norgga Máhttodepartemeanta lea allaskuvlla váldoruhtadeaddji. Davviriikkaid Ministtarráđđi doarju oasi allaskuvlla dutkandoaimmain. Dát lea árbi Sámi Instituhta ovttahttimis Sámi allaskuvllain.

Áigumušat

- Ovdánit servodaga rievdadusaid, gáibádusaid ja dárbbuid mielde.
- Seailuhit ja ovddidit sámi kulturárbbi.
- Čalmmustahttit allaskuvlla erenoamášvuođa eamiálbmotásahussan.
- Čatnat diehtaga ja árbedieđuid oktii.
- Dustet servodaga máhttodárbbuid oahpahusa ja dutkama bokte miehtá Sámi.
- Oččodit eambbo studeanttaid ja skuvlet eambbo áššedovdiid sámi ja eamiálbmotservodahkii ávkin.
- Čielgasit vuoruhit fágaid ja resurssaid áiggis áigái.
- Nannet sámegeiela dieđa-, oahpahus- ja hálddahusgiellan.
- Leat doarjjan stuoraservodahkii gokčat diehtodárbbuid sámiid birra.

Váldostrategiijat áigumušaid joksamii

- Ráhkadit fágagodiid guhkes ja oanehis áiggi plánaid fágalaš vuoruhemiide oahpahusas ja dutkamis.
- Nannet studeanttaid rekruterema.
- Ovddidit oahppoprográmmaid ja dutkamiid mat loktejit ásahusa dieđalaš allaskuvlla dássái.
- Doarjut sámegiela geavaheami buot doaimmain.
- Guorahallat servodaga oahppo- ja dutkandárbbuid.
- Dahkat ovttasbargošiehtadusaid našunála ja olgoriikka ásahusaiguin, erenoamážit Davviriikkain ja árttalaš guovllus, válljejuvvon oahppofálaldagaid ja dutkandoaimmaid birra.
- Sihkkarastit ekonomalaš stivrejumi ásahusa áigumušaid ja strategiijaid oahheami ektui.
- Čielga bargiidpolitihka bokte bisuhit ja ovddidit nana fágabirrasa oahpahusas, dutkamis ja hálddašeamis.
- Ovddidit buot bargiid fágagelbbolašvuoda.
- Beaktilit plánet ásahusa resurssaid geavaheami.
- Sihkkarastit beaktilis gulahallama stáhta-eiseválddiiguin ja Sámedikkiiguin.

Strategalaš vuoruheamit

1.1 Erenoamáš čehppodat oahpuin

Strategiijat

- Árvvoštallat áсахusa oahpuid nanusvuođa ja čađahahttivuođa ja dan vuođu plánet ja hukset oahpuid viidásut.
- Ovddidit čehppodaga ođđa teknologalaš oahpahanvugiid geavaheamis.
- Nannet neahtta-, gáiddus- ja lávdaduvvon oahpahusa.
- Hábmets oahppofálaldagaid mat leat dehálaččat sámi servodahkii.
- Heivehit oahppofálaldagaid riikkaidgaskasaš studeantalonohallamii.
- Nannet ja sajáidahttit áсахussii sáme-giela álgodási oahpahusa.
- Nannet ja čalmmustahttit oahppokvalitehta.
- Jođihit Sámi oahpaheaddjioahpuid regiiovna ovttasbarggu Norggas.

Allaskuvlla oahput galget leat olámuttus,
geasuheadjit ja dárbbaslaččat Sámis.

Strategalaš vuoruheamit

1.2 Erenoamáš čehppodat dutkamis

Strategiijat

- Sihkkarastit beaktilis dutkandoaimmaid ja buori dutkanjođiheami.
- Sihkkarastit dutkama nana čanastagaid servodahkii.
- Vuoruhit dutkama, mii nanne oahpuid.
- Movttiidahttit vuodđodutkamii.
- Nannet doavttergrádahasaid čuovvulahttinvuogádaga.
- Movttiidahttit almmuhit dieđalaš ja populáradieđalaš bargguid ja oahpponeavvuid.
- Loktet ásahusa čálaráiddu Dieđut fágagoibmi-árvoštallama dássái.
- Ásahit bissovaš arenaid dutkanbohtosiid gaskkusteapmái.
- Aktiivvalaččat ovddidit sámedutkama eamiálbmotdutkama oassin.

Allaskuvlla dutkandoaimmat galget nannet Sámi ovdáneami.

Strategalaš vuoruheamit

2 Buorre biras oahppat ja bargat

Strategiijat

- Doarjut studeantabirrasa huksema.
- Čalmmustahttit studeantaid váikkuhanvejolašvuodaid.
- Čatnat studeantaid dutkan- ja ovddidandoaimmaide.
- Nannet bagadallama akademalaš ja árbevirolaš vugiid bokte.
- Nannet buori diehtjuohkima siskkáldasat ja olggosguvlui.
- Nannet gulahallama dásseárvvu ja vuhtiváldima bokte.
- Dihtomielalaččat geavahit sosiála mediaid.
- Nannet girjerádjosa oahppama ja dutkama diehtogáldun.
- Nannet áshusa hálddašandoaimmaid, teknologiiija ja infrastruktuorra doarjjan fágalaš produktivitehtii ja kvalitehtii.
- Oččodit bargiid ja studeantaid miehtá Sámi.
- Hábmets ja čuovvut čielga bargiidpolitihka, mas rekruteren ja gelbbolašvuoda huksen ja bisuheapmi leat guovddážiis.
- Nannet ovttasbarggu Sis-Finnmárkkku Studeantaid Ovtastusain.
- Ovttasbargat báikkálaš ja našunála eiseválddiiguin studeantaid ja bargiid orrun-sajiid ja servodatfálaldagaid dárbbuid gokčat.
- Loktet oidnosii Sámi allaskuvlla bargiid árbevirolaš máhtuid.

Allaskuvla galgá leat vuogas, geasuheaddji ja hástaleaddji báiki, gos studeanttat ja bargit ovdánit fágalaččat ja lottet áiggi.

Strategalaš vuoruheamit

3 Gulahallan ja vuorrováikkuhus servodagain

Strategiijat

- Ávkkástallat vuorrasiid ja árbečehpiid máhtuin ja dieđuiguin.
- Gaskkustit servodahkii dieđuid áсахusa doaimmaid birra.
- Nannet ovttasbarggu sámi giella-, kultur-, ealáhus- ja oahpahušguovddážiiguin miehtá Sámi.
- Buoridit gulahallama joatkaskuvllaiguin miehtá Sámi.
- Nannet lagas gulahallama ja ovttasbarggu servodagain báikkálaš dásis miehtá Sámi.
- Lávdadit oahpahušdoaimmaid.fágalaš produktivitehtii ja kvalitehtii.
- Čielggadit vejolašvuodaid alitoahpu campusiid cegget vuoruhuvvon báikkiide.
- Heivehit vuovdinbálvalusa doaimmaid áсахusa fágalaš vuoruhemiide.
- Vuoruhit stuoraservodagaid diehto-dárbbuid resurssaid ektui.

Sámi allaskuvllas galgá leat nana oktavuoha ja buorre gulahallan Sámi servodagain, ávkin ovdáneapmái ođđa áiggis sámi kulturárbbi vuodul.

Strategalaš vuoruheamit

4 Rájáid rasttildeaddji allaskuvla

Strategiijat

- Vuoruhit allaskuvlla doaimmaid viiddideami miehtá Sámi.
- Ovttasbargat Davviriikkaid ja eamiálbmotguovlluid alit dási máhttoáhusaiguin, erenoamážit WINHEC olis, dutkama ja ođđa oahppoprográmmaid ovddideamis.
- Ovddidit riikkaidgaskasaš ovttasbarggu studeanttaid ja bargiid lonohallamis.
- Joatkit dutkandoarjjašiehtadusa Davviriikkaid Ministtarráđiin ja dovddusin dahkat dan bokte ruhtaduvvon dutkanbohtosiid.
- Dovddusin dahkat ja heivehit eamiálbmotdutkama ja -oahpahusa ođđaseamos bohtosiid allaskuvlla doibmii.

Sámi allaskuvla galgá nannet iežas sajádaga
njunuš alitdási máhttoásahussan Sámis
ja eamiálbmot-máilmmis.

Čuovvolahttin

Strategiijaplána galgá čuovvolahttot doaimbaplánaid, jahkeplánaid, bušeahtta-dokumeanttaid ja stivramearrádušaid bokte. Strategiijaplána stáhtusraporta galgá jahkásaččat ovddiduvvot stivrii.

Dát Strategiijaplána lea dohkkehuvvon 9.12.2011 ja lea doaimmas 1.1.2012 rájes 31.12.2016 rádjái.

Sámi allaskuvla / Sámi University College
Hännoluohkká 45, NO-9520 Guovdageaidnu/Kautokeino, NORWAY
www.samiskhs.no - postmottak@samiskhs.no
Hábmen: Johan Isak Siri, Sámi allaskuvla.
Deaddilan: Fagtrykkidé Alta.

Sámi allaskuvla
Sámi University College